

Llocs, fets i gent

Raixa

Raixa, situada al peu de la serra de Tramuntana, al municipi de Bunyola, és una possessió d'origen àrab que té un gran interès històric i natural i una gran riquesa de biodiversitat. Per l'abundància d'aigua i la fertilitat de les terres d'aquest lloc privilegiat, els musulmans hi varen fundar l'alqueria Arraixa, d'on prové el nom actual de la finca, de més de 50 hectàrees.

Quan el 1229, el rei Jaume I va conquerir l'illa donà Raixa al comte d'Empúries, Ponç IV. Després de passar per diverses mans,

el 1620 va ser propietat dels Despuig. El setè comte de Montenegro i darrer del llinatge Despuig, Ramon Despuig i Fortuny, vengué la possessió a Antoni Jaume i Nadal el 1910. L'any 2002, el Consell Insular de Mallorca i la Fundació Biodiversitat compraren la possessió als seus successors, amb l'objectiu de destinar-la a l'ús públic.

Actualment la finca és oberta al públic, el qual pot contemplar tot l'encant i romanticisme de l'exterior de l'edifici principal (3.500 m²), el pati interior, la capella, els jardins, l'escalinata, el gran safareig (98 m de llarg, 18 d'ample i 7 de profunditat, considerat el dipòsit artificial d'aigua més gran de l'illa) i els miradors.

Antoni Despuig i Dameto

El personatge més rellevant de la història de Raixa és el cardenal Antoni Despuig i Dameto, un home molt culte i viatger del segle XVIII, fill del tercer comte de Montenegro i cinquè de Montoro, que va transformar l'antiga possessió agrària en un palau d'estil italià envoltat pels jardins més emblemàtics de Mallorca.

Raixa: art i cultura

Són diverses les manifestacions que vinculen Raixa amb el món artístic i cultural.

Antoni Despuig reuní a Raixa un bon conjunt de peces arqueològiques —trobades a la seva finca italiana d'Arriccia o adquirides amb afany de col·leccionisme (làpides, estàtues, columnes, etc.)—, així com importants pintures, amb les quals a partir de 1796 creà un museu privat a Raixa. Quan l'adquirí la família Jaume, Antoni Jaume posà en venda les col·leccions del museu, que foren comprades per l'Ajuntament de Palma (1918) i traslladades al Museu d'Història de la Ciutat del Castell de Bellver.

A més del museu creat pel cardenal Despuig, a Raixa també hi havia una biblioteca considerable, amb elements valuosíssims com la carta nàutica de Vallseca (segle XV), actualment conservada a la Biblioteca de Catalunya (Barcelona).

Raixa també és el títol d'un poema dedicat a l'emblemàtica possessió que va escriure Miquel Costa i Llobera, poeta, orador, traductor i escriptor en prosa nascut a Pollença. Va escriure aquest poema, recollit a *Noves poesies* (1907), quan la crisi econòmica del comte de Montenegro feia augurar la venda dels béns artístics que el cardenal Despuig havia reunit.

L'evident valor patrimonial de Raixa va fer que fos declarada Bé d'Interès Cultural (BIC) el 1993.

Així mateix, Raixa ha estat escenari de diverses produccions cinematogràfiques com *Mort sota el sol*, basada en la novel·la d'Agatha Christie; *Bearn*, sobre la novel·la de Llorenç Villalonga —amb la qual l'autor mallorquí elevà a mite el món decadent de l'aristocràcia rural mallorquina de la fi de segle XIX— o *Presence of mind (El Zel)*, el primer llargmetratge del també mallorquí Antoni Aloy.

Aquest indret singular també ha inspirat diversos anuncis publicitaris i, a més, ha donat nom a un dels treballs discogràfics de Maria del Mar Bonet.

Trencam tòpics

Hi ha dades que trenquen tòpics. Segons l'eurobaròmetre del 2012, el català és la setena llengua més apresada a Europa, la qual cosa posa de manifest que no és certa la percepció que fora de les fronteres de l'àmbit lingüístic català la nostra llengua no interessa.

L'eurobaròmetre recull, entre d'altres, dades sobre els coneixements lingüístics dels ciutadans de la Unió Europea. Un dels resultats més sorprenents és la posició de la llengua catalana en el rànquing de llengües apresades, és a dir, les llengües no maternes que dominen els ciutadans europeus. En aquest rànquing el català ocupa la **setena** posició, només per darrere l'anglès, el francès, l'alemany, el castellà, el rus i l'italià.